

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1To/4/2015
Identifikačné číslo spisu:	9514100012
Dátum vydania rozhodnutia:	15.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Harabin
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9514100012.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského na verejnom zasadnutí 15. júla 2015, v trestnej veci proti obžalovanému JUDr. A. B. pre prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Tr. zák. o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, z 19. novembra 2014, sp. zn. BB-3T 3/2014, takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. a/ Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

II. Na základe § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného JUDr. A. B., nar. XX. O. XXXX v D., trvale bytom A. č. XXX/X., D.,

podľa § 285 písm. a/ Tr. por.

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo 4. februára 2014, sp. zn. VII/1 Gv 133/13/1000-35, pre prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Tr. zák., ktorý mal spáchať tak, že

v bližšie nezistenom čase v druhej polovici mesiaca jún 2013 v Košiciach pred obytným blokom č. 7 na Rožňavskej ulici, prostredníctvom S. D. dňa 22. júna 2013 vyžiadal a v nasledujúcom období prijal od študenta Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach G. W. W. W. úplatok vo forme peňažnej hotovosti vo výške 2 000 EUR za to, že bude vplývať prostredníctvom pedagóga Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach MUDr. O. K., PhD. na ďalších pedagógoch fakulty, aby tým zabezpečil úspešné vykonanie postupovej skúšky zo študijného predmetu histológia pre G. W. W. W., s termínom skúšky dňa 03.07.2013, čo koncom mesiaca jún 2013 aj vykonal,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Odôvodnenie

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej iba prokurátor) podal na obžalovaného JUDr. A. B. 4. februára 2014 na Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, obžalobu pre prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom vo výroku rozsudku.

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, rozsudkom z 19. novembra 2014, sp. zn. BB-3T 3/2014 uznal obžalovaného JUDr. A. B. za vinného z prečinu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Tr. zák., na upravenom skutkovom základe, že

v bližšie nezistenom čase dňa 22. júna 2013 v Košiciach pred obytným blokom č. 7 na Rožňavskej ulici, prostredníctvom S. D. vyžiadal a v nasledujúcom období, dňa 24. júna 2013 aj prijal od študenta Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach G. W. W. W. úplatok vo forme peňažnej hotovosti vo výške 2 000,- € za to, že bude vplyvať prostredníctvom MUDr. O. K., PhD. na pedagógov Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach, aby tým zabezpečil úspešné vykonanie postupovej skúšky zo študijného predmetu histológia pre G. W. W. W., s termínom skúšky dňa 3. júla 2013, čo koncom mesiaca jún 2013 a začiatkom mesiaca júl 2013 aj vykonal, teda cez sprostredkovateľa pre seba žiadal a prijal úplatok za to, že bude svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby uvedenej v § 329 Tr. zák.

Za to bol odsúdený na tresty podľa

§§ 336 ods. 1, 38 ods. 2, 3, 36 písm. j/, 49 ods. 1 písm. a/, 50 ods. 1 Tr. zák. odňatia slobody vo výmere jeden rok s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní troch rokov, §§ 56 ods. 1, 57 ods. 2, 57 ods. 3 Tr. zák. na peňažný 2.000,- € s tým, že zaplatená suma pripadá štátu a pre prípad, že by jeho výkon mohol byť úmyselne zmarený, bol ustanovený náhradný trest odňatia slobody vo výmere dva mesiace.

Obžalovaný v odvolaní sa nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi. Ak by súd hodnotil dôkazy zákonným spôsobom, nemohol ho uznať za vinného. Vínu založil iba na svedeckých výpovediach S. D. a G. W. W. W., podložených obsahom telefonických rozhovorov, SMS správ a facebookovej komunikácie. Výpoveď svedka G. W. W. W. je iba reprodukciou výpovede jeho priateľky - družky, ktorá nikde nepracovala, bývala u neho a bola závislá na jeho peniazoch. Ide o účelovú výpoveď ako zainteresovanej osoby na veci, čo však súd nebral do úvahy. Svedecké výpovede svedčiace v jeho prospech vyhodnotil ako účelové z dôvodu rodinných a kolegiálnych vzťahov. Facebookovú komunikáciu orgány činné v trestnom konaní hodnotili neobjektívne, lebo prihliadali na rozdielnosť procesného postavenia aktérov komunikácie. V čase a mieste, kedy mal podľa výpovede svedkyne peniaze prevziať v určitom oblečení a na určitom vozidle, nemohol byť, lebo na to nemal časový priestor pri plnení služobných povinností s ďalšími príslušníkmi polície. Špecializovaný súd pochybil, keď neodmietol dôkazy obžaloby, ale prihliadol k nim v jeho neprospech, lebo ide o vznesenie obvinenia inému páchatelovi v inej veci, ktorá ešte nie je právoplatne ukončená. Napriek jeho výhradám, že obrazovo-zvukové záznamy (odposluchy) a záznamy telekomunikačnej prevádzky získané podľa zákona č. 166/2003 Z.z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov (ITP), neboli získané zákonným spôsobom a nemôžu byť preto podkladom pre súdne rozhodnutie, súd vykonal dokazovanie ich prehrávaním s tým, že boli splnené všetky zákonné podmienky ich použitia. Takto získané informácie v rámci operatívneho konania môžu byť iba podkladom pre začatie trestného konania. Odposluchy v tejto veci boli pritom vykonané na základe viacerých opakovaných rozhodnutí sudcu pre prípravné konanie Krajského súdu v Košiciach na meno A. B., hoci išlo o telefónnu stanicu O. B. a týkali sa drogovej činnosti a nie korupcie. Použitie takejto nahrávky v inej veci je možné iba za podmienok, že aj v tej inej veci bolo súbežne vedené trestné konanie pre trestný čin, pre ktorý to zákon umožňuje. Nahrávky telefonických rozhovorov sa týkali i výslovne súkromnej povahy - nesúviseli s trestným konaním, napriek tomu ich súd prehral v prítomnosti verejnosti, čím boli porušené nielen jeho práva, ale aj práva brata. Upravená skutková veta v napadnutom rozsudku nenapĺňa skutkovú podstatu prečinu, z ktorého bol uznaný za vinného. Pôsobenie na výkon právomoci osoby uvedenej

v § 329 Tr. zák. musí byť spojené nielen s obstarávaním veci všeobecného záujmu, ale aj s jeho funkciou - postavením a výkonom - rozhodovaním na podklade tejto právomoci, ako to má na mysli §

128 Tr. zák. MUDr. O. K. a MUDr. O. X. nie sú pedagógmi Lekárskej fakulty UPJŠ Košice, pričom posledne menovaný je aj vedeckým pracovníkom a súčasne prodekanom tejto fakulty, teda ani jeden z nich nie je v pozícii verejného činiteľa oprávneného zasahovať do skúšobného procesu, čo je zrejmé z vysokoškolského zákona. Z ich svedeckých výpovedí vyplynulo iba to, že intervencia sa týkala objektívneho preskúšania. Záver súdu, že došlo k ovplyvňovaniu skúšajúcej osoby menom A., ktorá ani nebola vypočutá, nemá oporu vo vykonaných dôkazoch. Z výpovede svedka G. W. W. W. vyplýva, že nemal pocit, aby skúšajúca osoba bola niekým ovplyvnená a skúšku neurobil. Z vykonaných dôkazov, okrem svedeckých výpovedí S. D. a G. W. W. W., nevyplynulo, aby ovplyvňovanie urobil za úplaty. Rozsudok je preto chybný a nezodpovedajúci správnym právnym a skutkovým zisteniam. Súd prvého stupňa sa nevysporiadal zákonne so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, nesprávne hodnotil skutkové zistenia a závery oprel o nezákonné dôkazy. Neprihliadol na zásadu v pochybnostiach v prospech obžalovaného, hoci tieto pretrvávali aj po vykonaní dôkazov. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a oslobodiť ho spod obžaloby.

Prokurátor sa k odvolaniu obžalovaného nevyjadril.

Najvyšší súd ako súd odvolací preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ - obžalovaný ako oprávnená osoba - včas podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadol iba z pohľadu, že by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Na základe toho zistil, že napadnutý rozsudok je predčasný pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby (§ 321 ods. 1 písm. a/ Tr. por.).

Uvedené porušenie je primárne, nakoľko je nadradené ostatným písmenám ustanovenia ods. 1 § 321 Tr. por. z hľadiska ich dôležitosti. Ostatné porušenia preto iba vytkol bez skúmania možnosti ich nápravy, lebo vzhľadom na rozhodnutie odvolacieho súdu to už nebolo potrebné. Vyžaduje si to doterajšia rozhodovacia činnosť súdov nižších stupňov, v ktorých sa opakovane vyskytujú tieto nedostatky, čím sa závažným spôsobom znižujú princípy právneho štátu, právnej istoty, predvídateľnosti súdnych rozhodnutí a idey spravodlivosti.

Odvolací súd zistil aj to, že orgány činné v trestnom konaní vrátane dozorového prokurátora, ale ani súd prvého stupňa nepostupovali zákonne, lebo sa nevysporiadali so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a došlo k porušeniu zákona vo viacerých smeroch, ako na to v niektorých smeroch správne poukázal i odvolateľ.

V prvom rade, aj keď sa toho dovolateľ nedomáhal, je potrebné konštatovať, že uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1, 2 Tr. por. v bode 1/ za prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Tr. zák. a v bode 2/ za prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 2 Tr. zák., na tam uvedenom skutkovom základe bez odôvodnenia vydalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, Úrad inšpekčnej služby, Odbor inšpekčnej služby východ 17. júla 2013, ČVS: SKIS-24/OISV-SV-2013, na ktorom sa nachádza odtlačok pečiatky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 425.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, Úrad inšpekčnej služby, Odbor inšpekčnej služby východ pod rovnakou spisovou značkou 2. septembra 2013 vydalo uznesenie, ktorým obvinilo npor. Mgr. A. B. pre prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Tr. zák., lebo na podklade zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že v presne nezistenom čase, v období mesiaca jún 2013, v Košiciach, pred obytným blokom č. 7 na ul. Rožňavskej, cestou sprostredkovateľky S. D., prijal od študenta lekárskej fakulty ÚPJŠ Košice, G. W. W. W., finančný úplatok v sume 2.000,- € za to, že bude vplývať na doposiaľ presne nestotožneného pracovníka Lekárskej fakulty ÚPJŠ Košice a tým zabezpečí úspešné vykonanie postupovej skúšky z histológie pre G. W. W. W., čo v období od 20.06.2013 prostredníctvom ďalšej osoby aj vykonal.

Zo spisu špecializovaného súdu je zrejmé, že vo veci aj v iných otázkach vždy rozhodovala a konala Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby východ, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len sekcia) vrátane podnetov na odpočúvanie. Dozor nad týmto postupom ministerstva vnútra vykonával ten istý prokurátor bez toho, aby na to adekvátne reagoval.

Odvolací súd v zmysle § 326 ods. 5 Tr. por. na verejnom zasadnutí doplnil dokazovanie prečítaním častí spisu Úradu špeciálnej prokuratúry ohľadne trestného stíhania obvinených S. D. a G. W. W. W. a vyžiadaných schém organizačnej štruktúry Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Prezídia Policajného zboru za roky 2012, 2013 a 2014 a z nich zistil nasledovné.

Z vyšetrovacieho spisu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, Úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Východ vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa tejto zložky z 2. septembra 2013, ČVS: SKIS-24/OISV-SV-2013 boli S. D. a G. W. W. W. obvinení z prečinu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Tr. zák. a ďalším uznesením vyšetrovateľa z 11. decembra 2013 bola ich vec vylúčená na samostatné konanie, kde je vedená pod ČVS: SKIS-48/OISV-SV-2013. Prokurátor uznesením z 11. decembra 2014, sp. zn. VII/1 Gv 16/14/1000-7 prerušil trestné stíhanie a doposiaľ nebolo v merite rozhodnuté.

V zmysle nariadenia č. 57 Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 27. augusta 2007 o organizačnom poriadku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (vestník, ročník 2007, čiastka 57) patrí sekcia do organizačnej štruktúry Ministerstva vnútra.

Nariadením č. 117 Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 27. augusta 2010 o podriadenosti útvarov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (vestník, ročník 2010, čiastka 45) sa sekcia podriadila priamo ministrovi vnútra. Sekcia podľa organizačnej štruktúry ministerstva vnútra predstavuje jej samostatnú organizačnú zložku, výlučne podriadenú ministrovi vnútra, nezávislú od polície a existujúcu mimo štruktúr Policajného zboru.

V zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore je súčasťou policajného zboru služba kriminálnej, finančnej, poriadkovej, dopravnej, železničnej polície, ochrany objektov, hraničnej a cudzineckej polície, osobitného určenia, ochrany určených osôb, inšpekčnej služby a kriminalistický a expertízny ústav. Z organizačnej štruktúry policajného zboru za roky 2012, 2013 a 2014 vyplýva, že inšpekčná služba v ňom nie je začlenená.

Sekcia na úseku inšpekčnej služby síce využíva informačno-technické prostriedky a zabezpečuje ich používanie, avšak ani z jej kompetencií nevyplyva podávanie aj žiadostí o udelenie súhlasu ako je na to poukázané nižšie. Nariadenie ministra vnútra Slovenskej republiky č. 30 z 29. februára 2012 (vestník, ročník 2012, čiastka 18) o používaní informačno-technických prostriedkov je podzákonnou právnou normou, ktorá nemôže meniť a dopĺňať zákon.

Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v § 4 ods. 1 predpokladá v rámci organizácie Policajného zboru existenciu inšpekčnej služby, tá však bola presunutá na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Zákonom č. 155/2003 Z. z. účinným od 1. júla 2003 bol zmenený obsah § 6 zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore s tým, že služby Policajného zboru uvedené v § 4 ods. 1 a útvary Policajného zboru uvedené v § 4 ods. 1 a 2 riadi prezident Policajného zboru, ak minister neurčí inak. Podľa § 4 ods. 2 zákona o policajnom zbore jednoznačne určuje, že služby Policajného zboru pôsobia v rámci útvarov Policajného zboru, ktoré zriaďuje a zrušuje minister; zároveň určuje náplň ich činností a vnútornú organizáciu.

Minister vnútra v zmysle novelizovaného § 6 zákona o Policajnom zbore, v záujme zabezpečenia flexibility riadiacich vzťahov vždy, ale len v rámci Policajného zboru, určuje, že služby Policajného zboru a útvary Policajného zboru môže okrem prezidenta riadiť aj iný reprezentant Policajného zboru.

Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona je Policajný zbor v konečnom dôsledku podriadený ministrovi vnútra, vždy však prostredníctvom prezidenta Policajného zboru, lebo ministerstvo vnútra je ústredným orgánom štátnej správy podľa § 11 písm. c/ zák. č. 575/2001 Z.z.

Pokiaľ minister vnútra nariadením č. 57 z 27. augusta 2007 zriadil Sekciu kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby na ministerstva vnútra a nariadením č. 117 z 27. augusta 2010 ju podriadil priamo ministrovi vnútra, urobil tak v oboch prípadoch bez zákonného podkladu.

Podľa § 119 ods. 2 Tr. por. za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona. Dôkaznými prostriedkami sú najmä výsluch obvineného, svedkov, znalcov, posudky a odborné vyjadrenia, preverka výpovede namieste, rekognícia, rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, obhliadka, veci a listiny dôležité pre trestné konanie, oznámenie, informácie získané použitím informačno-technických prostriedkov alebo prostriedkov operatívno-pátracej činnosti.

Zásada zákonného procesu vyjadrená v § 2 ods. 1 Tr. por. nadväzuje na ustanovenie čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon („nullus processus criminalis sine lege“). Ide v podstate o vyjadrenie zásady riadneho zákonného procesu, ktorá je najdôležitejšou zásadou trestného konania. Trestné stíhanie je možné viesť len v súlade so zákonom, preto aj postup príslušných orgánov musí byť vždy v súlade so zákonom. Zákonnosť stíhania, ktorá je výslovne garantovaná v Ústave Slovenskej republiky, sa obsahovo prekrýva s podrobnejšou a komplexnejšou garanciou spravodlivého procesu podľa čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky, resp. čl. 6 a 7 Dohovoru a čl. 14 a 15 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach. Záruky zákonosti stíhania sa týkajú všetkých štádií trestného konania od vznesenia obvinenia až po vyhlásenie konečného rozhodnutia. Právo na spravodlivý proces je limitom práva na riadny zákonný proces v tom zmysle, že nie každá nezákonnosť sa rovná nespravodlivosti a neústavnosti, ale len taká, ktorá vedie k vine obvineného. Na druhej strane zákonnosť limituje spravodlivosť procesu tým, že nezákonný proces jeho spravodlivosť prinajmenšom ohrozuje najmä v tom, že nemôže viesť k spravodlivému potrestaniu páchatel'a. Prípadné nezákonnosti nie je možné ospravedlniť účelovým konštatovaním, že celková spravodlivosť bola zachovaná, a tým bol garantovaný aj spravodlivý proces. Nezákonný proces nemôže prispieť k rozhodnutiu o oprávnenosti trestného obvinenia proti konkrétnej osobe. Rámcom spravodlivého procesu môže byť jedine proces vedený zákonným spôsobom, kde zákonnosť je formou trestného konania a spravodlivosť žiaducou kvalitou jeho obsahu.

Trestný poriadok, zákon o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, ale ani zákon o Policajnom zbore nie je možné meniť podzákonnou normou (uverejnenou len v rezortnom vestníku), interným nariadením ministra vnútra, pretože by išlo o zmenu zákonov parlamentu.

Trestný poriadok v § 10 ods. 8 písm. a/ - g/ okrem iného uvádza, že policajtom sa na účely tohto zákona rozumie vyšetrovateľ Policajného zboru, vyšetrovateľ finančnej správy, poverený príslušník Policajného zboru a v § 10 ods. 10 spresňuje, že policajtom sa na účely tohto zákona rozumie aj príslušník Policajného zboru, ktorý nie je vyšetrovateľom Policajného zboru alebo povereným príslušníkom Policajného zboru uvedeným v odseku 8 písm. a) a c) v rozsahu určenom všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky na vykonávanie rozhodnutí, opatrení a úkonov trestného konania vo vyšetrovaní alebo v skrátanom vyšetrovaní.

Podľa § 199 ods. 1 Tr. por. ak nie je dôvod na postup podľa § 197 ods. 1 alebo 2, policajt začne trestné stíhanie bez meškania, najneskôr však do 30 dní od prijatia trestného oznámenia, ak ho treba doplniť. Trestné stíhanie sa začne vydaním uznesenia. Ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania, začne policajt trestné stíhanie vykonaním zaistovacieho úkonu, neopakovateľného úkonu alebo neodkladného úkonu. Po ich vykonaní vyhotoví ihneď uznesenie o začatí trestného stíhania, v ktorom uvedie, ktorým z týchto úkonov už bolo začaté trestné stíhanie. O začatí trestného stíhania policajt upovedomí oznamovateľa a

poškodeného. Policajt doručí také uznesenie prokurátorovi najneskôr do 48 hodín. V zmysle odseku 5 tohto ustanovenia policajt je oprávnený po začatí trestného stíhania vykonávať všetky úkony podľa tohto zákona. Podľa § 200 ods. 1, 4 Tr. por. vyšetrovanie sa vykonáva o zločinoch a vyšetrovanie vykonáva policajt uvedený v § 10 ods. 8 písm. a) a b).

Z vyjadreného vyplýva, že inšpekčná služba ministerstva vnútra zriadená interným predpisom nie je oprávnená zasahovať do trestného konania úkonmi, ktoré sú výlučne dané orgánom činným v trestnom konaní. Ak sekcia ako orgán podriadený ministerstvu vnútra úkony v trestnom konaní vykonala, nie je to v súlade s trestným poriadkom a pre trestné stíhanie sú nepoužiteľné, lebo nešlo o orgán predpokladaný zákonom.

Nad rámec konštatovaného odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle čl. 144 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky, sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. Podľa odseku 2) tohto článku ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný.

V zmysle § 283 ods. 5 Tr. por. súd preruší trestné stíhanie aj vtedy, ak sa domnieva, že všeobecne záväzný právny predpis nižšej právnej sily, ktorého použitie je v danej trestnej veci rozhodujúce pre rozhodovanie o vine a treste, je v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, a podá návrh na začatie konania pred ústavným súdom. Nálež ústavného súdu je pre súd záväzný.

V danej veci ide o rozpor ustanovení interných predpisov (nie všeobecne záväzných právnych predpisov) ministerstva vnútra s Trestným poriadkom a zákonom o Policajnom zbore. Odvolací súd nemohol preto prerušiť trestné stíhanie, aby tento rozpor riešil Ústavný súd Slovenskej republiky, nehľadiac na to, že absencia reálnej nezávislosti inšpekčnej služby podriadenej ministrovi vnútra už bola záväzne judikovaná rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva, ako je na to poukázané dole. Ak v minulosti došlo k odlišným súdnym rozhodnutiam v obdobných veciach, stalo sa tak zrejme preto, že judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v týchto prípadoch nebola dôsledne rešpektovaná.

Najvyšší súd uzatvára, že začínanie trestného stíhania, vznášanie obvinenia, vylučovanie veci zo spoločného konania, dočasné odloženie vznesenia obvinenia a podávanie žiadostí o udelenie súhlasu na použitie ITP v zmysle zákona o ochrane súkromia, nie inšpekčnou službou Policajného zboru, ale sekciou kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, je neprípustným zásahom výkonnej moci, cez personálnu subordináciu príslušníkov Policajného zboru, do konania pred začatím trestného stíhania a následne potom aj do samotného trestného konania s rizikom možného využívania a zneužívania nástrojov trestného práva na politické ciele v tak citlivej oblasti, akou je ochrana súkromia a osobnostnej integrity človeka. Obdobne a v širších súvislostiach je na to poukázané už v rozhodnutí najvyššieho súdu pod sp. zn. 1 To 1/2015 z 29. mája 2015.

Správnosť uvedeného záveru potvrdzuje aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok z 15. mája 2007 vo veci Ramsahai a iní proti Holandsku, sťažnosť č. 52391/99, rozsudok zo 14. decembra 2010 vo veci Mižigárová proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 74832/01, rozsudok z 25. júla 2013 vo veci Kummer proti Českej republike, sťažnosť č. 32133/11, rozsudok zo 16. februára 2012 vo veci Eremiášová a Pechová proti Českej republike), ktorá kladie dôraz na praktickú nezávislosť vyšetrovania a absenciu akýchkoľvek väzieb. V tomto smere inšpekčná služba podriadená ministrovi vnútra nespĺňa atribúty nezávislosti a nezaručuje dôveru verejnosti k monopolu štátu na použitie sily a to ani vtedy, keď podlieha dozoru prokurátora.

Odvolací súd zdôrazňuje, že nezávislosť a nestrannosť orgánov činných v trestnom konaní, vrátane prokurátora sa nemá iba javiť, ale musí takou aj v skutočnosti byť a to nielen pri vyšetrovaní, ale aj v

jeho výsledku. V danom prípade tomu tak nebolo, pretože nielen postup vyšetrovania, ale aj dosiahnutý výsledok v podobe napadnutého rozsudku bol založený na porušení viacerých zákonov.

I v prípade zákonného začatia trestného stíhania, vznesenia obvinenia a žiadosti o odposluch, v danej veci sa použili odposluchy na základe príkazu nepríslušného sudcu pre prípravné konanie Krajského súdu v Košiciach z inej veci z obdobia od 25. marca do 16. júla 2013 a to za situácie, keď v posudzovanej veci nebolo ešte začaté ani trestné stíhanie. Došlo k nemu až 17. júla 2013. Príkaz nepríslušného sudcu pre prípravné konanie sa navyše týkal trestnej veci drogového charakteru, nie korupcie a tiež nie obvineného, ale jeho brata a užívateľom odpočúvaného telefónu nebol obvinený. Prepis odposluchov aj z týchto dôvodov nemal zákonom predpísané náležitosti a hoci súd ich zákonnosť neposúdil aj prečítaním návrhov prokurátora a žiadostí sekcie, v napadnutom rozsudku konštatuje, že išlo o formálny nedostatok, ktorý neznamena nezákonnosť a že rozhodnutia - príkazy sudcu pre prípravné konanie sú zjavne preskúmateľné aj bez pripojenej žiadosti štátu.

Zákon č. 166/2003 Z.z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov (ďalej len ITP) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v § 2 ods. 2 upravuje, že ITP môže používať Policajný zbor (nie ministerstvo vnútra alebo ním riadená sekcia inšpekcie), Slovenská informačná služba, Vojenské spravodajstvo, Zbor väzenskej a justičnej stráže a Colná správa (ďalej len "orgán štátu") v rozsahu podľa osobitných predpisov. V zmysle § 2 ods. 5 zákona pri odpočúvaní a zaznamenávaní telekomunikačnej služby sa môže použiť len taký ITP, ktorý umožní okamžite identifikovať koncové telekomunikačné zariadenie, ktoré bolo použité na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej služby, ktorý neumožní vymazanie údajov identifikujúcich toto zariadenie a ktorý neumožňuje vymazanie času odpočúvania a zaznamenávania telekomunikačnej služby. Podľa odseku 6 tohto ustanovenia príslušník alebo zamestnanec orgánu štátu, ktorý plní úlohy súvisiace s technickým zabezpečením používania ITP, sa musí podrobiť psychofyziologickému overeniu pravdivosti v lehotách určených vedúcim orgánom štátu. Ustanovenie § 3 ods. 1 tohto zákona stanovuje, že ITP možno použiť iba vtedy, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na zabezpečenie bezpečnosti štátu, obranu štátu, predchádzanie a objasňovanie trestnej činnosti alebo na ochranu práv a slobôd iných. Použitím ITP sa môže základné právo alebo sloboda obmedziť len v nevyhnutnom rozsahu a nie dlhšie, ako je to nevyhnutné na dosiahnutie zákonom uznaného cieľa, na ktorý slúži.

Podľa § 4a ods. 1 písm. a/ - b/ spomínaného zákona na rozhodovanie o použití ITP podľa tohto zákona je vecne príslušný krajský súd ..., to neplatí, ak ide o vec patriacu do pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu. V zmysle § 4 ods. 3 písm. a - c/ zákona o ochrane súkromia žiadosť o použitie ITP sa predkladá písomne súdu príslušnému podľa § 4a. Žiadosť musí obsahovať druh ITP, ktorý sa má použiť, miesto jeho použitia, navrhovaný čas trvania jeho použitia, údaje o osobe, voči ktorej sa má tento prostriedok použiť, informácie o predchádzajúcom neúčinnom alebo podstatne sťaženom odhaľovaní a dokumentovaní činnosti, pre ktorú sa podáva žiadosť a dôvody na použitie ITP. Súd nesmie rozhodnúť o žiadosti, ktorá nemá zákonom ustanovené náležitosti, a takúto žiadosť vráti žiadateľovi. Podľa § 7 ods. 2 zákona o ochrane súkromia ak sa majú informácie získané použitím ITP použiť ako dôkaz v trestnom konaní, vyhotoví orgán štátu písomný záznam s uvedením údajov o mieste, čase a zákonnosti použitia informačno-technického prostriedku; k písomnému záznamu orgán štátu priloží záznam a jeho doslovný prepis. Informácie získané použitím informačno-technického prostriedku, ktoré sa nevzťahujú na dôvody jeho použitia uvedeného v žiadosti, sa môžu použiť ako dôkaz v trestnom konaní, len ak sa týkajú trestnej činnosti, v súvislosti s ktorou možno použiť informačno-technický prostriedok. Ustanovenie odseku 3 § 7 zákona o ochrane súkromia ak sa ITP použil v rozpore s týmto zákonom, záznam získaný pri takom použití alebo akýkoľvek iný výsledok nezákonného použitia ITP nijaký štátny orgán ani iný orgán verejnej moci nesmie použiť ako dôkaz, ani uznať za dôkaz okrem trestného alebo disciplinárneho konania proti osobe, ktorá záznam nezákonne vyhotovila alebo dala príkaz na jeho vyhotovenie. Nezákonne získaný záznam alebo iný výsledok sa musí zničiť v prítomnosti zákonného sudcu príslušného na vydanie povolenia do 24 hodín od protiprávneho použitia ITP.

Sekcia inšpekcie ministerstva vnútra nebola oprávnená podať žiadosť na použitie ITP, sudca pre

prípravné konanie krajského súdu nebol oprávnený príkazy vydať, a preto prokurátor a špecializovaný trestný súd nemohli takto nezákonne získané odposluchy akceptovať.

Zákonom predpísané náležitosti prepisu odposluchov nie je vôbec možné označiť za formálne a príkazy sudcu pre prípravné konanie ako i získané odposluchy je súd vždy povinný preskúmať aj na základe obsahu žiadostí, návrhov (ktoré do spisu neboli založené) a príkazov. Prieskumná povinnosť súdu sa musí vždy vzťahovať i na zákonnosť celého prípravného konania, dozorovú činnosť prokurátora a rozhodovanie sudcu pre prípravné konanie, pretože bez toho nie je možné hovoriť o spravodlivom procese (čl. 6 ods. 1 Dohovoru).

Súd prvého stupňa prihliadol na obsah vyšetrovacieho spisu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ČVS: PPZ-804/NKA-PZ-VY-2014 v trestnej veci A. P., ktorá nebola právoplatne skončená a mala sa uplatniť zásada prezumpcie nevinoty.

Vypovedacia hodnota svedeckej výpovede S. D. postupom orgánov činných v trestnom konaní a v konaní pred súdom bola procesne znehodnotená jej výsluchom k obsahu nezákonného odposluchu. V dôsledku toho sa táto nezákonnosť preniesla aj na obsah jej výpovede a následne aj do napadnutého rozsudku. Uvedené konštatovanie je plne súladné so zákonnou úpravou, ako aj so súdnou praxou, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky a judikatúrou Štrasburského súdu pre ľudské práva. Každý súd je vždy povinný to riešovať.

Odvolací súd zistil, že sekcia ministerstva vnútra pod dozorom prokurátora vo veci konala aj za situácie, keď obžalovaný opakovane namietal nestrannosť jej príslušníkov z dôvodu viacerých predchádzajúcich pracovných a osobných sporov doložených celou radou písomností založených v spise. Poukázal na to, že šéf inšpekcie má nadštandardné vzťahy so špeciálnym prokurátorom. Podania si vyžadovali rozhodnutie o vylúčení alebo nevylúčení namietaných osôb, čo sa nestalo. Okrem toho neboli zabezpečené všetky do úvahy prichádzajúce dostupné dôkazy. Najmä svedecká výpoveď skúšajúcej osoby, ohľadne skúšky poslucháča G. W. W. W. a či a kto sa ju pokúšal ovplyvňovať, resp. uplatiť.

Prvostupňový súd tieto pochybenia a nezákonnosti z prípravného konania, ktoré sa preniesli aj na zaobstarané dôkazy, neodmietol, naopak napadnuté rozhodnutie na nich založil. Dokazovanie výsluchom svedkov nezameral na preverenie výpovede svedkyne S. D., ktorá tvrdila, že obvinenému úplatok dala. Ide o svedkyňu, ktorá je na veci zainteresovaná nielen ako obvinená, ale aj ako priateľka G. W. W. W. a jej výpoveď mala byť jediným priamym dôkazom. Zo svedeckých výpovedí MUDr. O. K., PhD. a MVDr. O. X. bez akýchkoľvek pochybností nevyplynulo, či obžalovaný im úplatok sľúbil alebo odovzdal, prípadne či ho chcel odovzdať skúšajúcemu pedagógovi. Obžalovaný spáchanie skutku poprel. Uvedené preverenie malo vplyv na správne a úplné zistenie skutkového stavu, ale tiež na právne posúdenie skutku, pretože súd nie je viazaný právnou kvalifikáciou v obžalobe.

Nepriama korupcia spočíva v tom, že páchatel' bude ovplyvňovať výkon právomoci osoby, ktorá obstaráva veci všeobecného záujmu (skúšajúceho pedagóga za urobenie skúšky) a za to priamo alebo sprostredkovane pre seba alebo iného prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok. Prvostupňový súd v danej veci bez náležitého zistenia skutkového stavu uzavrel, že obžalovaný cez sprostredkovateľa pre seba žiadal a prijal úplatok za to, že bude pôsobiť na výkon právomoci osoby uvedenej v § 329 Tr. zák. Dôkazmi zatiaľ nebolo zistené, že by obžalovaný naplnil po objektívnej i subjektívnej stránke túto právnu kvalifikáciu. Ani jeden dôkaz (i keby išlo o dôkazy vykonané zákonným spôsobom) nepreukazoval, aby svojím vplyvom pôsobil na výkon právomoci osoby, ktorá obstaráva veci všeobecného záujmu. Obžalovaný mal pre objektivitu skúšky osloviť MUDr. O. K., PhD. a prostredníctvom neho aj MVDr. O. X., ktorí však nie sú pedagógmi lekárskej fakulty. Nešlo o osoby s výkonom právomoci súvisiacich s obstarávaním vecí všeobecného záujmu v oblasti skúšania študentov. Špecializovaný súd mal doplniť dokazovanie výsluchom skúšajúceho pedagóga a následne MUDr. J. K. a MVDr. J. X. k tomu, či obžalovaný im sľúbil za urobenie skúšky nejakú výhodu. Nepreukázanie takého záveru i pri akceptovaní prevzatia úplatku súd mal skúmať, či skutok nie je možné posúdiť ako trestný čin podvodu.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa sa nezaoberal úvahou, či S. D. a G. W. W. W. nemali motív škodiť obžalovanému za nezloženie skúšky, ale aj preto, že medzi podozrivými osobami z páchania drogovej trestnej činnosti mal byť aj občan s neúplným menom G. W.. Orgány činné v trestnom konaní vrátane dozorového prokurátora bez vysvetlenia tohto faktu nevenovali pozornosť a operatívny spis k tomu nezadovážili, aj keď na to obžalovaný poukazoval.

Aj v prípade, že by inšpekčná služba ministerstva vnútra, bola orgánom zákonom predpokladaným, odvolací súd by musel napadnutý rozsudok zrušiť z hore vyjadrených dôvodov.

Na základe konštatovaného odvolací súd bol v zmysle § 321 ods. 1 písm. a/ Tr. por. povinný napadnutý rozsudok zrušiť v celom rozsahu. Vrátenie veci Špecializovanému trestnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol podľa § 322 ods. 1 Tr. por., neprichádzalo do úvahy. Súd je povinný každú nezákonnosť napraviť v čo možno najkratšom čase, pretože akýkoľvek odklad by znamenal udržiavanie nezákonnosti a jej predlžovanie. Zistené pochybenia orgánov činných v trestnom konaní a súdu je možné napraviť iba oslobodením obžalovaného podľa § 285 písm. a/ Tr. por., pretože začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia bolo nezákonné. Vrátenie veci do prípravného konania Trestný poriadok neumožňuje a prvostupňový súd by mohol rozhodnúť iba oslobodzujúcim rozsudkom.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. V zmysle čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Odsek 2 čl. 6 Dohovoru stanovuje, že každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

Rešpektujúc právo na spravodlivý proces odvolací súd v zmysle § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol rozsudkom tak, že obžalovaného podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodil spod obžaloby pre skutok kvalifikovaný ako prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Tr. zák., pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je stíhaný. Použitie oslobodzovacieho dôvodu je pre obžalovaného najpriaznivejšie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.